

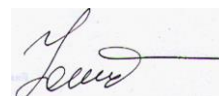
**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра філософії і педагогіки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Шабанова Ю.О.

«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасна філософія»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	033 Філософія
Освітній рівень.....	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Філософія
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Іспит
Термін викладання	13-14 чверті
Мова викладання	українська

Викладач: доц. Хміль Т.В.

(

Дніпро
НТУ «ДП»
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна філософія» для бакалаврів спеціальності 033 «Філософія» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. філос. і пед. – Д. : НТУ «ДП», 2021. – 16 с.

Розробник – Хміль Т.В.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 033 Філософія (протокол № 1 від 31.08.2021).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	9
6.1 Шкали	9
6.2 Засоби та процедури	9
6.3 Критерії	10
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	9
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 033 «Філософія» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф 17 «Сучасна філософія» віднесено такі результати навчання

РН 6	Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії
РН 7	Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності
РН 20	Критично оцінювати роль техноморфних факторів в розвитку суспільства, сприяти запобіганню посилення уніфікації і прагматизації суспільних відносин в межах можливого впливу окремої освіченої особи на суспільство.

Мета дисципліни – сформувати у студентів аналітичну позицію та критичне мислення на підставі обізнаності щодо сучасної філософії, тенденцій її розвитку, проблематики та шляхів вирішення в умовах поширення стандартизації і уніфікації суспільного життя, інформаційної диктатури та дегуманізації людських стосунків.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН6	РН6.1- Ф.17	Вміти класифікувати основні напрямки сучасної філософії за ознаками сутності, проблематики та методологічних принципів.
	РН6.2- Ф.17	Визначати фактори впливу (соціокультурні, психологічні, історичні, цивілізаційні тощо) на зміст та проблематику сучасних концепцій.
	РН6.3- Ф.17	Вміти реферувати, рецензувати й коментувати першоджерела та дослідницьку літературу зі сучасної філософії.
РН 7	РН 7.1-Ф.17	Визначати головні особливості сучасної філософії та її місце в історико-філософському процесі
	РН 7.2-Ф.17	Розрізняти епістемологічні підходи та концептуальний зміст сучасних філософських теорій та світоглядних парадигм
	РН 7.3-Ф.17	Свідомо вибудовувати власну думку в інтелектуальних дискусіях, на підставі знань щодо сутності, специфіки, функцій, різновидів та видів соціокультурних явищ
РН 20	РН 20. 1-Ф.17	Розуміти ознаки та небезпеку технократичного підходу до управління соціокультурними та духовними процесами
	РН 20. 2-Ф.17	Формування навичок лідерства та здатності командної роботи

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Історія європейської філософії	Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін
	Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.
	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати та систематизувати
Філософська антропологія	Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики сучасної філософії
	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати та перевіряти отримані результати.
	Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості та толерантності.
	Критично оцінювати роль техноморфних факторів у розвитку суспільства, сприяти запобіганню посилення уніфікації та прагматизації суспільних відносин у межах можливого впливу окремої освіченої особи на суспільство.
	Усвідомлено працювати в напрямку гуманітарного розвитку суспільства, не перетворюючи демократичні цінності толерантності та свободи особистості на моральний занепад і всездозволеність.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторн і заняття	самостійн а робота	аудиторн і заняття	самостійн а робота	аудиторн і заняття	самостійн а робота
лекційні	60	26	34	-	-	-	-
практичні	60	26	34	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	52	68	-	-	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
	1. основні методологічні принципи історико-філософських досліджень сучасної світової філософії	
РН7.1- Ф.17 РН6.1- Ф.17	Проблематика та історіографія досліджень сучасної світової філософії критерії періодизації, особливості формування і характерні риси сучасної світової філософії	6
РН6.2- Ф.17	2. Шляхи формування сучасної філософії	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН7.1- Ф.17	Критичний перегляд класичної моделі світорозуміння. Програма радикального оновлення філософії: позитивізм, філософія життя, марксизм. Історичні форми позитивізму. Неопозитивізм. Постпозитивізм та аналітична філософія. Відкриття несвідомих поривів життя: А. Шопенгаур, Ф. Ніцше, З. Фройд, А. Бергсон. Криза цінностей західної цивілізації ХХ ст. і розвиток філософії. Проблема раціонального і ірраціонального як ключова в філософії ХХ ст. Сцієнтизм та антисцієнтизм..Технократизм, його критика. Німецький екзистенціалізм (М. Гайдеггер, К. Ясперс. Французький екзистенціалізм (Ж.П. Сартр, А. Камю, Г. Марсель). . Критика цінностей західної цивілізації. Методи емансипації свідомості: феноменологія Е. Гуссерля, герменевтика Г. Гадамера.	7
РН 7.3- Ф.17 РН6.3- Ф.17	3. Філософія свідомості. Філософська антропологія Свідомість в структурі людської життєдіяльності. Проблема природи свідомості та співвідношення мозку і свідомості: фізикалізм та дуалізм. Свідомість крізь призму психоаналітичної теорії З. Фройда. Феномен несвідомого, його природа та функції. Місце несвідомого в духовному світі і бутті людини. Колективне несвідоме у теорії К Юнга. цифічні рівні існування людини. Свобода і відповідальність як фундаментальні атрибути людського існування.. Філософська антропологія ХХ ст.: концепції Е. Касіррера, Г. Плеснера, А. Гелена та М. Шелера. Конструктивне та деструктивне в природі людини. Проблема сенсу життя і самореалізації людини. Життя і смерть в духовному досвіді людства	7
РН7.3- Ф.17 РН20.1- Ф.17	4. Філософські основи біоетики. . Біоетична концепція демографії. Проблеми аборту. Чинники виникнення біоетики. Визначення біоетики. Метод дослідження у біоетиці. Закон моральний і закон цивільний. Течії (види) біоетики. Сутність персоналістичної біоетики.. Основні моделі біоетики. Філософське обґрунтування етичного судження в біоетиці. Креаціонізм і персоналізм як теоретичне підґрунтя біоетики. Недосконалість матеріалістичного розуміння людини. Відображення сутності біоетики у вченні Томи Аквінського та в неотомізмі. Релігійний екзистенціалізм. Феноменологічна концепція тілесності. Проблема евтаназії в контексті біоетики. Смерть як суспільний феномен. Евтаназія з погляду біоетики.	6
РН7.1- Ф.17 РН20.2- Ф.17	5. Буття і свідомість . Поняття світу та довкілля (середовища). Поняття довкілля в контексті антропного принципу. Поняття «світ» у класичній традиції (І.Кант, Г.Гегель, К.Маркс). В.Дільтей про “історичний світ”. Феноменологічна концепція “життєвого світу”. Світ та горизонт. Феномен буття людини в світі. .Шелер про світ (Welt) та довкілля (Umwelt).	7

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Предметність свідомості. Г.Гегель та К.Маркс про предметність свідомості. Свідомість та предметність життєдіяльності. Іntenціональність свідомості. Світ в інтенціальних актах свідомості. Роль смислів для свідомості. Феномени розуміння та налаштованості. М.Гайдеггер про розуміння та налаштованість (за працею “Буття та час”). Подвійність смислу та символ. П.Рікер про природу символу. Символ та міф у людській життєдіяльності.	
РН 7.1-Ф.17 РН 7.2-Ф.17 РН20.2-Ф17	6. Основні виміри людського буття Мова. Життєдіяльність, мова та мовлення. Презентативна та комунікативна функції мови. Мова як засіб та опосередкування. Становлення самостійності персони в актах мовлення. Ю.Габермас про мову та індивідуацію. Соціальність. Феномен соціального в життєдіяльності людини. Соціобіологія та етологія про соціальність тварин. Історичність. Час та історичність. Біологічний час в життєдіяльності людини. Час як пережитий час (концепції А.Бергсона, В.Дільтея). Тілесність. Предметність діючого тіла. Людське тіло в смисловому полі соціуму. Гендерні виміри сучасного буття та їх динаміка. Духовний елемент самоздійснення особи. Спонтанність духовного життя. Трансценденції в свідомому житті особи. Пошуки смислу життя в напрузі свободи між кінцевістю та безкінечністю.	7
РН 7.3-Ф.17 РН20.1-Ф.17	7. Соціалізація як умова формування людського: нові фактори. Форми і методи соціалізації. Упорядкування та підпорядкування. Основні інститути соціалізації: від сім'ї до мережеских груп. Відношення залежності, об'єктивні та суб'єктивні фактори їх збереження та відтворення. Інтерсуб'єктивність та віртуалізація людського «Я». Вплив ЗМІ та комп'ютерних технологій на систему комунікації та ієрархію цінностей. Суперечність приватності та публічності в системі сучасних комунікативних технологій. Віртуалізація управління та контролю, проблема традиціоналізму у системі підпорядкування та субординації.	6
РН 7.1-Ф.17 РН7.3- Ф.17 РН20.2-Ф.17	8. Соціальна проблематика сучасної філософії. Релігія і влада. Сакральність і легітимність, їх соціокультурна різноманітність. Сучасна міфологія, її призначення та форми застосування та просування у суспільну свідомість. Функціонування стереотипів – гендерних, управлінських, соціальних, споживацьких, комунікаційних тощо як прояв традиційної держави. Вибір між свободою та	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	безпекою (Гаєк) як базова основа сучасних соціальних перетворень. Поняття та ознаки глобальних проблем сучасності, їх причини та шляхи подолання. Демографія, екологія, споживання, виховання, перетворення та відтворення життєдіяльності як сфери впливу публічного управління. «Антропологічна катастрофа» – міф чи майбутнє?	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
РН6.1- Ф.17 РН6.3- Ф.17 РН 20.2- Ф.17	1. «Класична філософська спадщина: причини відмови» 1.Критика раціоналізму. 2.Криза людини в західноєвропейської філософії. 3.Ніцшеанська критика культури.	7
РН6.1- Ф.17 РН6.3- Ф.17 РН 7.3-Ф.17	2. «Основні напрямки сучасної філософії» 1. Проблема ідентифікації. 2. Раціоналізм та ірраціоналізм. 3. Деідеологізація, індивідуалізація, поліфонічність.	7
РН 6.3-Ф.17 РН 7.3-Ф.17 РН20.1-Ф.17	3. «Течії раціоналістичного спрямування»: 1. Прагматизм У. Джеймса. Інструменталізм і функціоналізм Дьюї. 2. Аналітична філософія як сучасний варіант позитивізму. 3. Структуралізм М. Фуко.	7
РН 7.1-Ф.17 РН4.2- Ф.17 РН 7.3-Ф.17	4. «Рефлексивні напрямки сучасної філософії» 1. Феноменологія Е.Гусерля. 2. Екзистенціальні напрямки: від Гайдеггера до Сартра. 3. Інтерсуб'єктивність та свобода..	7
РН 6.3-Ф.17 РН 7.3-Ф.17	5. «Епістемологія: від пізнання до розуміння» 1. Герменевтика як універсальна теорія розуміння. 2.Філософська герменевтика Х.-Г.Гадамера. «Істина та метод» 3. Інтерпретація і символізм: складності розуміння.	8
РН 7.1-Ф.17 РН7.3- Ф.17 РН 20.1- Ф.17	6. «Філософія кризи як сучасне світовідчуття» 1. Апокаліптична традиція у світовій культурі. 2. Кризова свідомість: від О.Шпенглера до Х.Ортеги-і-Гассета. 3. Варіанти подолання кризи: від технологічного до містичного..	8
РН6.3- Ф.17 РН 7.3-Ф.17 РН 20.1- Ф.17	7. «Постмодернізм»: 1. Модерн і постмодерн. 2. «Смерть суб'єкта» і критика метафізики. 3. Зникнення соціального. Симуляція і «симулякри» Ж.Бодріяр про співвідношення реальності та символів..	8
РН 7.3-Ф.17 РН20.1- Ф.17 РН 20.2- Ф.17	8. «Популярна філософія» в контексті масової культури»: 1. Біологізм та соціалізація: перспективи людства (по Н.Харраре). 2. Фемінізм та гендерні проблеми сучасної цивілізації. 3. Кінець історії та остання людина: сучасні футурологічні розвідки.(Ф. Фукуяма)	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ВСЬОГО :	120

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	Процедури	засоби діагностики	Процедури

лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та під час виконання завдань під час самостійної роботи		виконання ККР під час іспиту за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних сутєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або сутєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності,	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
діяльності або навчання	але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі.	85-89

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: мультимедійна установка
Дистанційна платформа MOODLE

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Петрушенко В.Л. Філософія. Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії. – Л.: Львівська політехніка, 2019. – 596 с.
2. Петрушенко В.Л. Філософська пропедевтика (Декілька етюдів про філософію): Посібник для самостійної роботи. – Львів, «Новий Світ-2000», 2021. - 236 с
3. Європейський словник філософій. В 5-ти томах.– К.: Дух і Літера, 2020-2021 р.р.
4. Хамітов Н. Гармаш Л. Крилова С. Історія філософії.– К.:ЦУЛ, 2019 р.– 396 с.
5. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії : науковий посібник, - Киев: Мала академія Наук України, 2017. — 238 с.
6. Дахній А. Нариси історії західної філософії ХІХ-ХХ ст.: навч. посібник. – Львів, 2015.
7. Філософія: навч. пос. / Гончарук Т. В., Шумка М. Л., Джугла Н. В. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 416
8. . Філософія: Підручник / Бичка І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін.. – 2-ге вид., стереотип. – К., 2002.
9. Громов В.Є., Тарасова Н.Ю. Історія філософії в питаннях і відповідях. Навчальний посібник. Дн-ск: НГУ, 2016.
10. Шабанова Ю.О., Яременко І.А., Тарасова Н.Ю. Історія філософії: сучасні комунікативні вчення. Навч. посібник. Дн., НГУ, 2012.

Додаткова:

1. Попович М. Модерн і постмодерн: філософія і політика // Дух і Літера. – №9–10. – К., 2002.
2. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки / пер. с фр. В. Шовкун. – К.: Основи. 1998. – 669 с.
3. Онтологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку / за наук. ред. А.С. Синиці. – Львів, 2014.
- Хамітов Н. Історія філософії. Проблема людини та її межі: Навчальний посібник зі словником — 2-е вид., перероб та доповнене. — К.: КНТ, 2006. — 296 с.
4. Андрущенко, В. П. Організоване суспільство [Текст] : [у 2 кн.] / Віктор Андрущенко; [наук. ред. В. Савельєв]. - Вид. 3-тє, випр. та допов. - Київ : Знання України, 2018. - Назва на дод. тит. арк. : Організоване суспільство. Проблеми суспільної самоорганізації та інституалізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть. Досвід соціально-філософського аналізу. - Кн. 1 : Від мрії до дії. - 2018. - 659 с.
5. Андрущенко, В. П. Організоване суспільство[Текст] : [у 2 кн.] / Віктор Андрущенко; [наук. ред. В. Савельєв]. - Вид. 3-тє, випр. та допов. - Київ : Знання України, 2018. - Назва на дод. тит. арк. : Організоване суспільство. Проблеми суспільної самоорганізації та інституалізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть. Досвід соціально-філософського аналізу. Кн. 2 : Філософія новітнього державотворення. - 2018. - 647 с.
6. Поппер К. Открытое общество и его враги. – М., 1992.
- Шпенглер О. Занепад Європи. <https://nashformat.ua/products/zanepad-evropy-709370>

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасна філософія» для бакалаврів спеціальності 033 «Філософія»

Розробник: Хміль Тетяна Володимирівна

В авторській редакції

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті

«Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19